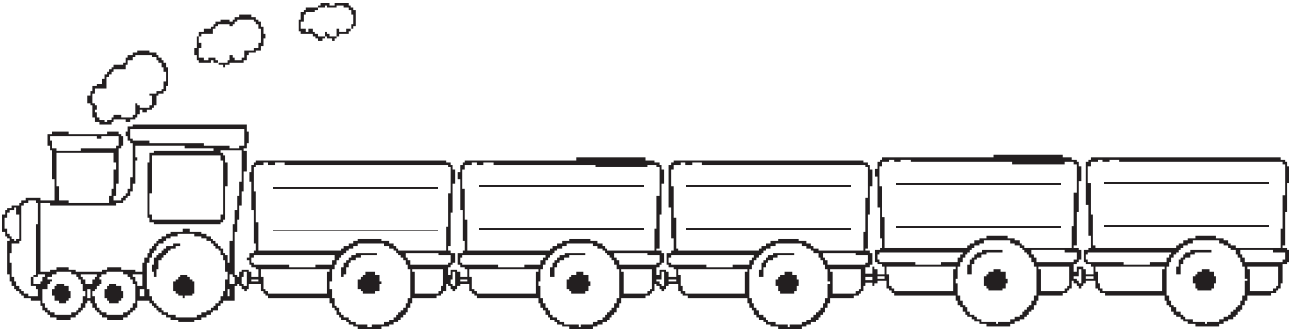

- વિદ્યાર્થીઓની ભાષાસજ્જતાનો વિકાસ થાય તેવી પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે શબ્દકોશનો ઉપયોગ, શબ્દરમત થકી ગુજરાતી વ્યાકરણને રસપ્રદ રીતે પામે તેવો પ્રયત્ન કરવામાં આવેલ છે. બાળકો વેકેશનમાં વિવિધ બાલપૂર્તિઓ તથા બાલસામયિકો થકી આનંદ મેળવે છે તે પ્રકારનો પ્રયત્ન અહીં કરવામાં આવેલ છે.

પ્રશ્ન-૧ આપેલા શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવો.

શિયાળ, સસલું, આકાશ, જંગલ, પ્રતિમા

પ્રશ્ન-૨ આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ કોષ્ટકમાંથી શોધીને લખો.

વ	ન	દ	ઢે	ત	ત
પ્રા	જ	લ	બે	ધિ	ર
ણી	જિ	લો	ગં	ખ	ધ
દ	તે	સુ	આ	ઝા	દ
ર	ન્દ્ર	ન	સે	લ	બ
દ	ર	જી	ના	કે	ળાં

મિત્રોનાં નામ : _____, _____, _____, _____

● જંગલનો સમાનાર્થી શબ્દ : _____

● નર તો નરેન્દ્ર, જિત તો : _____

● નિયમ : નિયમિત

સુગંધ : _____

● લાકડું : સુધાર

કાપડ : _____

● પાંખ : પંખી

ચાર પગ : _____

● ગુલામનો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ : _____

● છોકરું : છોકરાં,

કેળુ : _____

● વાઘ : બોડ

ઘોડો : _____

● કાગડો : કાગડી

મોર : _____

● મધમાખી : મધપૂડો

સૈનિકો : _____

પ્રશ્ન-૩ આપેલી ખાલી જગ્યામાં સમાનાર્થી શબ્દ લખો.

(૧) આંખ _____

(૨) પાન _____

(૩) વૃક્ષ _____

(૪) પગ _____

(૫) પુસ્તક _____

રોગનાં નામ : _____, _____, _____, _____

પ્રશ્ન-૪ આપેલા શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો કોષ્ટકમાંથી શોધી તેના પર ગોળ કરી ખાલી જગ્યામાં તે શબ્દ લખો.

ચ	તુ	ર	જ્ઞા	ન	×	ઝ
×	મં	જુ	ર	×	ઊં	ડ
×	×	ધ્યા	ન	બે	ઘ	પી
×	પા	સે	×	ભા	વું	×
×	યા	×	અં	ન	×	×
નો	×	×	દ	×	ની	ચે
ના	×	×	ર	×	×	×

(૧) અજ્ઞાન - _____

(૬) જાગવું - _____

(૨) મૂર્ખ - _____

(૭) સભાન - _____

(૩) નામંજૂર - _____

(૮) ધીમું - _____

(૪) બેધ્યાન - _____

(૯) ઉપર - _____

(૫) બહાર - _____

(૧૦) દૂર - _____

રમતના સાધનોનાં નામ : _____, _____, _____, _____

પ્રશ્ન-૫ નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

(૧) ઉંદરનું રહેઠાણ - _____

(૨) ઉનાળાની સખત ગરમ હવા - _____

(૩) ત્રણ આંખવાળું - _____

(૪) ઘોડા ઉપર સવારી કરનાર - _____

(૫) ઘાસ વગેરે એકઠાં કરી વાળેલો જથ્થો - _____

પ્રશ્ન-૬ ખાલી જગ્યામાં રૂઢિપ્રયોગો લખો.

આંખ લાલ કરીને, આંખ બતાવી, આંખ જ ફરી ગઈ, આંખ ઠરતી, આંખમાં ઝળઝળિયાં આવી ગયાં,
આંખ આડા કાન

જલ્પાની _____, પપ્પાની તો
_____ આવું તો ચલાવી જ કેમ લેવાય, મમ્મીએ તો પપ્પાનો જ વાંક
કાઢ્યો. _____ એ બોલી : “તમે જ એને ચઢાવી માર્યો હતો ! હવે
કર્યાં ભોગવો !” એટલામાં પ્રકાશમામા આવ્યા, તેમણે શાંતિથી કહ્યું - “વડીલો પહેલાં પોતાના સંતાનોની ભૂલો તરફ
_____ કરે છે ને પછી બાજી હાથથી સરી જાય છે !”

દાદીમાં પણ એની સાથે સંમત થયાં - “થોડી _____ હોત તો
આ પરિણામ ન આવત !” પછી નિસાસો નાંખીને ઉમેર્યું - “રામ-લક્ષ્મણ જેવી જોડી જોઈને
_____ હતી એને બદલે આતો !”

રમતોનાં નામ : _____, _____, _____, _____

ગણિત

૭

માપન

- માપન એ દૈનિક જીવનનું ખૂબ જ અગત્યનું પાસું છે અને તેમાંય અંદાજિત માપ કરતાં ચોક્કસ એકમથી માપન થાય તે જરૂરી છે અને આ માટે ચોક્કસ એકમનું રૂપાંતરણ જરૂરી છે. આથી અહીં લંબાઈ, વજન, ગુંજાશ, સમયનું ચોક્કસ એકમથી માપન થાય અને એમના યોગ્ય એકમોનું રૂપાંતરણ વિદ્યાર્થી કરી શકે તે માટે જરૂરી પુનરાવર્તન આપવામાં આવેલ છે.
- વિદ્યાર્થીને શરૂઆતમાં એકમનું રૂપાંતરણ સમજાવવું જેમ કે,
૧ મીટર = ૧૦૦ સેમી
૧૦૦૦ મીટર = ૧ કિમી વગેરે.
અને ત્યારબાદ વિદ્યાર્થીને જરૂર પડે ત્યાં યોગ્ય માર્ગદર્શન આપી તેનો ખ્યાલ વધુ સ્પષ્ટ કરવો જેથી વિદ્યાર્થીને ધોરણ ૫ તથા આગળના ધોરણમાં તકલીફ ન પડે.
- જરૂર લાગે તો આપ વધુ પુનરાવર્તન માટે વધારે દાખલા આપી શકો છો.

● લંબાઈ :

પ્રશ્ન-૧ તમારા પાંચ મિત્રોની ઊંચાઈની નોંધ કોષ્ટકમાં કરો.

ક્રમ	નામ	ઊંચાઈ (સેન્ટિમીટરમાં)
૧		_____ સેમી
૨		_____ સેમી
૩		_____ સેમી
૪		_____ સેમી
૫		_____ સેમી

પ્રશ્ન-૨ ૧૦૦૦ મીટર = ૧ કિલોમીટર તમને ખબર છે.

શકુર આરબને ૩ ઊંટ હતાં. શકુરના ઘરથી ત્રણેય ઊંટ રાત્રે ભાગી ગયાં. બીજા દિવસે ઊંટ જુદી - જુદી જગ્યાએથી મળ્યાં તમે કહી શકો તે કેટલા કિલોમીટર દૂરથી મળ્યાં હશે ?

પહેલો ઊંટ ૨૦૦૦ મીટર દૂરથી મળ્યો. તેથી _____ કિલોમીટર દૂરથી મળ્યો.

બીજો ઊંટ ૩૫૦૦ મીટર દૂરથી મળ્યો. તેથી _____ કિલોમીટર દૂરથી મળ્યો.

ત્રીજો ઊંટ ૧૫૦૦ મીટર દૂરથી મળ્યો. તેથી _____ કિલોમીટર દૂરથી મળ્યો.

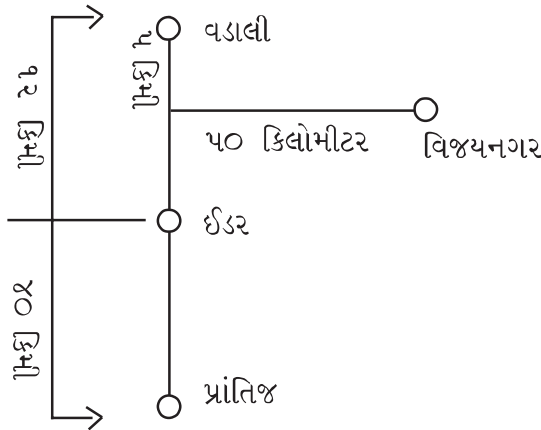
પ્રશ્ન-૩ જંગલમાં ઊંચા કૂદકાની હરીફાઈ થઈ. વાંદરાએ ૨ મીટર ૪૦ સેમી કૂદકો માર્યો. તે પછી જુદાંજુદાં પ્રાણીઓએ નીચે મુજબ કૂદકા માર્યા.

પ્રાણીનું નામ	કૂદકાનું માપન
સિંહ	૨ મીટર ૮૦ સેમી
હાથી	૩ મીટર ૫૨ સેમી
સસલું	૦ મીટર ૬૫ સેમી
ચિત્તો	૫ મીટર ૦૦ સેમી
દેડકો	૦ મીટર ૧૮ સેમી

તેને આધારે લખો.

- સૌથી વધુ લાંબો કૂદકો કેટલો છે ? _____
- વાંદરા કરતાં કોણે-કોણે વધુ લાંબો કૂદકો માર્યો ? _____
- સૌથી ઓછો કૂદકો કોણે માર્યો ? _____

પ્રશ્ન-૪ શકરીબહેન શાકવાળાં દરરોજ રિક્ષા લઈને વડાલીથી જુદાંજુદાં શહેરોમાં જાય છે. તેને આધારે જવાબ આપો.

- વડાલીથી વિજયનગર કેટલા કિમી દૂર થાય ? _____
- વિજયનગરથી પ્રાંતિજ કેટલું દૂર થાય ? _____
- ઈડરથી વડાલી વચ્ચે કેટલું અંતર છે ? _____

• વજન :

પ્રશ્ન-૫ પેપર કપ કે આઈસક્રીમની ડબી, દોરી અને લાકડી લઈને તમારું ત્રાજવું બનાવો. ત્રાજવાનું ચિત્ર નીચે દોરો.

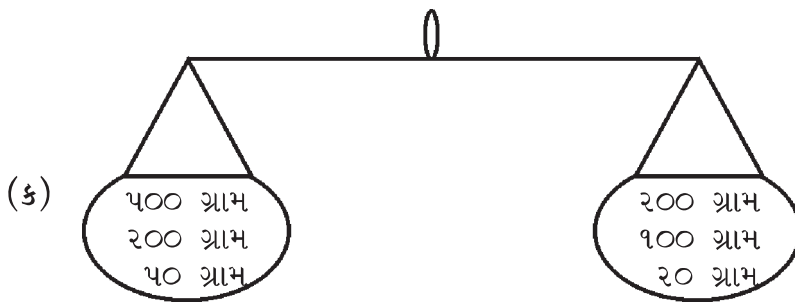
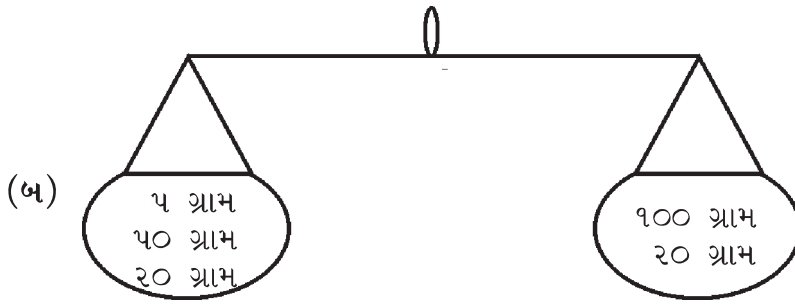
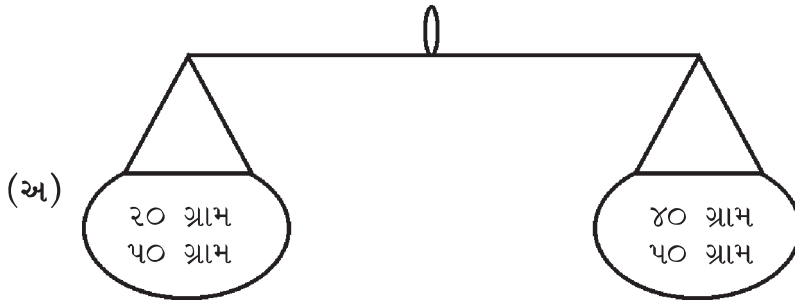
પ્રશ્ન-૬ નીચે કેટલીક વસ્તુઓ ત્રાજવાનાં બે પલ્લામાં મૂકી છે. કયું પલ્લું નમશે તે વિચારો. જે વસ્તુથી પલ્લું નમે તેની ઉપર ○ કરો.

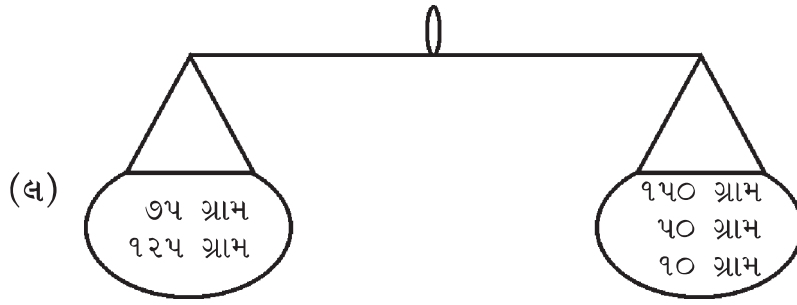
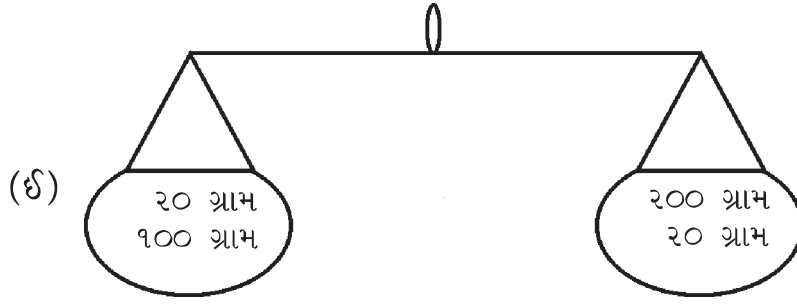
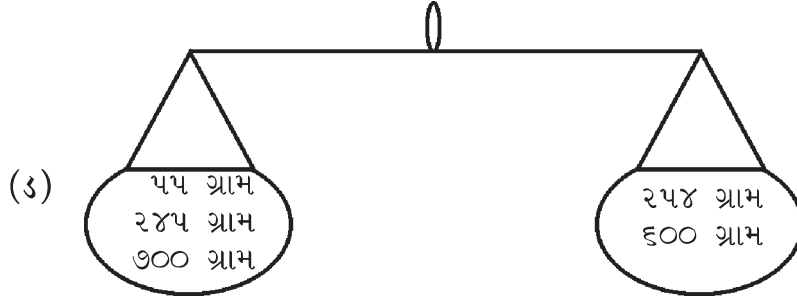
પહેલું પલ્લું	બીજું પલ્લું
રબર	દડો
પેન્સિલ	કંપાસ
લખોટી	દીવાસળી
દફતર	ડસ્ટર
ગણિતનું પુસ્તક	પેન
સાવરણી	ટૂથબ્રશ

પ્રશ્ન-૭ તમે તમારા ઘરે કેટલીક વસ્તુઓ ગ્રામ કે કિલોગ્રામમાં ખરીદતાં હશો. જે - જે વસ્તુ ગ્રામમાં અને જે-જે વસ્તુ કિલોગ્રામમાં ખરીદતાં હોય તે નીચે યોગ્ય ખાનામાં લખો.

	ગ્રામમાં		કિલોગ્રામમાં
૧		૧	
૨		૨	
૩		૩	
૪		૪	
૫		૫	

પ્રશ્ન-૮ ત્રાજવાનું કયું પલ્લું નીચે જશે તે તીર દોરી દર્શાવો.

પ્રશ્ન-૯ તમારા વર્ગના પાંચ વિદ્યાર્થીનું વજન વજનકાંટાની મદદથી કરીને તે અહીં નોંધો.

વિદ્યાર્થીનું નામ	વજન (કિલોગ્રામમાં)

• ગુંજાશ :

પ્રશ્ન-૧૦ યોગ્ય રીતે જોડો

(અ)

(બ)

૧ લિટર

૫ મિલિ

૫ લિટર

૫૦૦ મિલિ

૨૫૦ મિલિ

પ્રશ્ન-૧૧ તમારા ઘરે કેટલીક વસ્તુઓ લાવવામાં આવતી હશે. તેનાં માપ જોઈને નીચે યોગ્ય ખાનામાં લખો.

વસ્તુ	લિટર	મિલિ
તેલ		
કોપરેલ		
દૂધ		
પાણી		
શેમ્પુ		
કેરોસીન		

પ્રશ્ન-૧૨ વ્યાવહારિક કોયડા

(૧) મોહને પોતાના ઘર માટે ૫૦૦ મિલિ દૂધની ચાર કોથળી ખરીદી, તો તેણે કુલ કેટલું દૂધ ખરીદ્યું હશે ?

(૨) મહેશે ૨ લિટર ૫૦૦ મિલિ અને નરેશે ૧ લિટર ૫૦૦ મિલિ તેલ ખરીદ્યું, તો બંનેએ કુલ કેટલું તેલ ખરીદ્યું ?

(૩) ગ્રામ પંચાયત દ્વારા પાણીની એક બોટલમાં ૨૦ લિટર પાણી ભરી આપવામાં આવે છે. રહેમત આવી ૪ બોટલ ખરીદે, તો તેણે કુલ કેટલું પાણી લીધું ?

(૪) ઈન્જેક્શનની ૧૦૦ મિલિની બોટલમાંથી ડોઝટરે ૧૦ દર્દીને સરખી માત્રામાં દવા આપી, તો દરેકને કેટલી દવા આપી હશે ?

(૫) સીમાબેને એક થેલીમાં ૨ લિટર તેલનું પાઉચ, ૨૫૦ મિલિ કોપરેલની બોટલ અને ૫૦૦ મિલિ શેમ્પુની બોટલ મૂકી, તો થેલીમાં કુલ કેટલું પ્રવાહી થાય ?

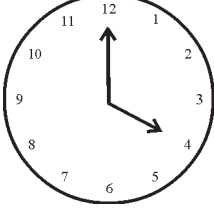
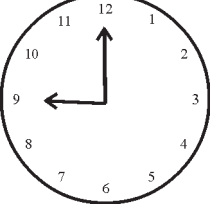
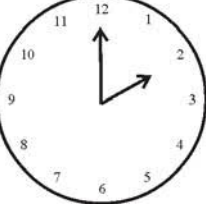
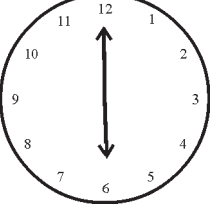
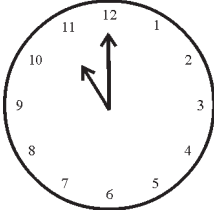
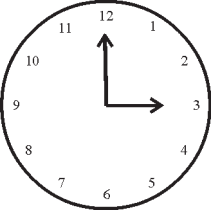
(૬) ૨૦૦ લિટર કેરોસીનના એક પીપમાંથી દુકાનદારે રમેશને ૮૦ લિટર અને રહીમને ૫૦ લિટર કેરોસીન આપ્યું, તો હવે પીપમાં કેટલું કેરોસીન બાકી રહે ?

(૭) પિન્કી કોલ્ડ્રિંગ્સવાળો એક ગ્લાસમાં ૭૫ મિલિ શરબત આપે છે. જો તેણે આવા ૧૦૦ ગ્લાસ શરબત વેચ્યો હોય, તો કુલ કેટલો શરબત વેચ્યો ?

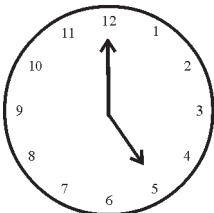
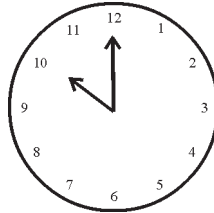
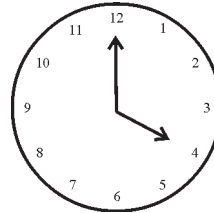
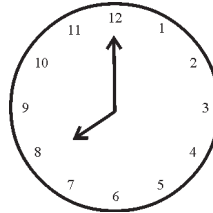
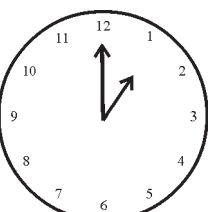
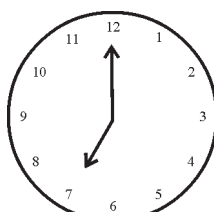
● સમય :

પ્રશ્ન-૧૩ ઘડિયાળ

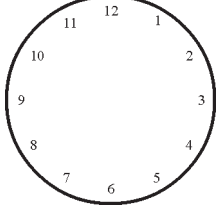
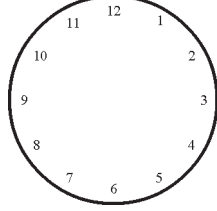
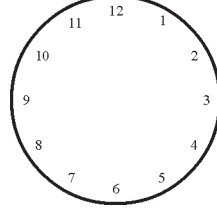
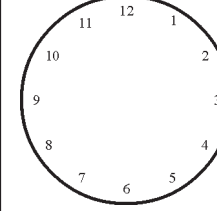
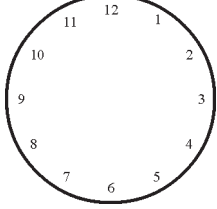
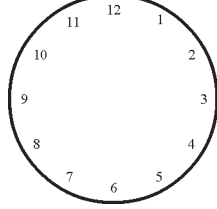
(૧) ઘડિયાળમાં આપેલ કાંટા જુઓ. નીચે સમય દર્શાવ્યો છે તે વાંચો.

			
૪ : ૦૦	૯ : ૦૦	૨ : ૦૦	૬ : ૦૦
			
૧૧ : ૦૦	૩ : ૦૦		

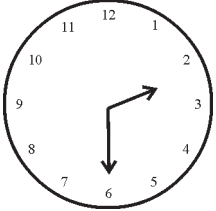
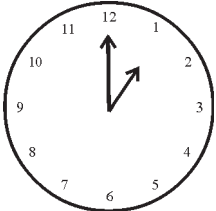
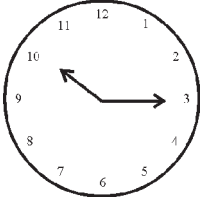
(૨) ઘડિયાળમાં આપેલ કાંટાને આધારે નીચે ખાનામાં સમય લખો.

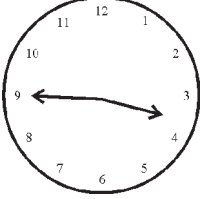
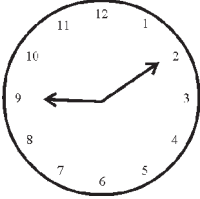
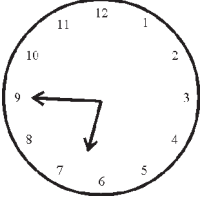
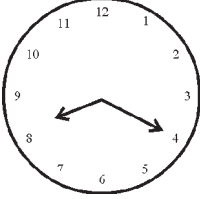
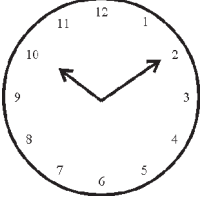

			
			

(૩) આપેલ સમય મુજબ ઘડિયાળમાં કાંટા દર્શાવો.

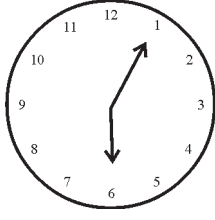
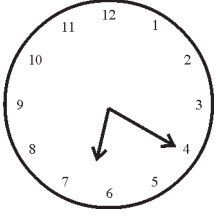
			
૯ : ૦૦	૬ : ૦૦	૭ : ૦૦	૧૦ : ૦૦
			
૨ : ૦૦	૮ : ૦૦		

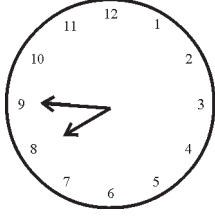
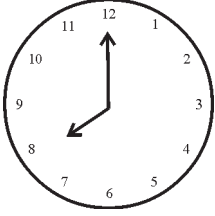
(૪) આપેલ નમૂના પ્રમાણે લખો.

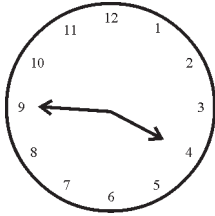
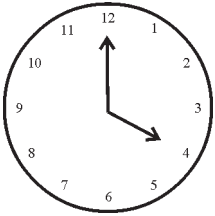
	૨ : ૩૦	_____ કલાક _____ મિનિટ
	૧ : ૦૦	_____ કલાક _____ મિનિટ
	૧૦ : ૧૫	_____ કલાક _____ મિનિટ

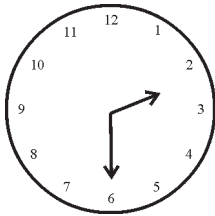
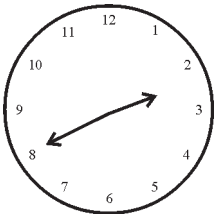
		
		
		
		
		
		

પ્રશ્ન-૧૪ ચિત્ર પરથી કહો કે મિનિટ કાંટાને ખસતાં કેટલો સમય લાગશે ?

(૧) થી _____ મિનિટ

(૨) થી _____ મિનિટ

(૩) થી _____ મિનિટ

(૪) થી _____ મિનિટ

● કેલેન્ડર

પ્રશ્ન-૧૫ વર્ષ-૨૦૨૦નું કેલેન્ડર જુઓ. નીચે આપેલા તહેવારો કઈ તારીખે, કયા વારે અને કયા મહિનામાં આવે છે તે લખો.

તહેવાર	મહિનો (અંગ્રેજી)	મહિનો (ગુજરાતી)	તારીખ	વાર
ઉત્તરાયણ				
વસંતપંચમી				
રમઝાન ઈદ				
ગુડ ફ્રાઈડે				

પ્રજાસત્તાકદિન				
ગાંધીજયંતી				
દિવાળી				
રક્ષાબંધન				
બકરી ઈદ				
રથયાત્રા				
સ્વતંત્રતા દિવસ				

પ્રશ્ન-૧૬ (૧) આપેલ તારીખોને નમૂના મુજબ લખો.

• ૧૦/૦૨/૨૦૨૦ = ૧૦મી ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૦	• ૨૬/૦૧/૨૦૨૦ = _____
• ૨૫/૧૨/૨૦૨૦ = _____	• ૦૧/૦૬/૨૦૨૦ = _____
• ૨૮/૦૩/૨૦૨૦ = _____	• ૦૫/૦૮/૨૦૨૦ = _____

(૨) આપેલ તારીખોને નમૂના મુજબ અંકોમાં લખો.

• ૫ જૂન, ૨૦૨૦ = ૦૫/૦૬/૨૦૨૦	• ૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૦ = _____
• ૮ ઓગષ્ટ, ૨૦૨૦ = _____	• ૨૫ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૨૦ = _____
• ૧૦ સપ્ટેમ્બર, ૨૦૨૦ = _____	• ૩૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૦ = _____

પ્રશ્ન-૧૭ ઘરેથી કોઈપણ પાંચ વસ્તુની ઉત્પાદન તારીખ અને સમાપ્તિ તારીખ શોધીને નોંધ કરો.

વસ્તુનું નામ	ઉત્પાદન તારીખ	સમાપ્તિ તારીખ

જવાબો

- પ્રશ્ન-૧૨ (૧) ૨ લિટર અથવા ૨૦૦૦ મિલિલિટર (૨) ૪ લિટર (૩) ૮૦ લિટર
(૪) ૧૦ મિલિ (૫) ૨ લિટર ૭૫૦ મિલિ
(૬) ૭૦ લિટર (૭) ૭૫૦૦ મિલિ
- પ્રશ્ન-૧૪ (૧) ૧૫ મિનિટ (૨) ૧૫ મિનિટ (૩) ૧૫ મિનિટ (૪) ૧૦ મિનિટ

રફ કાર્ય

13. Locate Us

- નીચે આપેલ ફકરામાંથી આપેલ શબ્દ શોધી તેના પર કરો અને ખાલી જગ્યામાં તેની સંખ્યા ગણીને લખો.

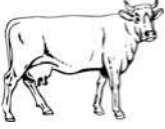
(1) **is**

This is a kite. The kite is red. It is big. There are many kites in the sky.

(is : _____)

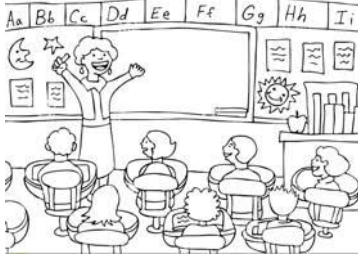
(2) **it**

That is a cow. It is white. It gives milk. It eats grass.

(it : _____)

(3) **are**

There are many students in my class. The students are reading. They are very happy.

(are : _____)

(4) **the**

This is a bus. The bus is yellow. The bus is big. Manubhai drives the bus.

(the : _____)

(5) **there**

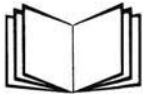
There is a monkey on the trees. There are many trees in the forest. There are many animals in the forest.

(there : _____)

m				

(6) **this**

This is a book. This book is mine.

(this : _____)

(7) **that**

That is a tractor. That tractor is new. I like that tractor.

(that : _____)

(8) **has**

Rahul is my brother. He has a bicycle. He also has a car. Rahul likes his bicycle and car. Rahul's brother has a tricycle.

(has : _____)

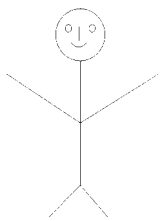
(9) **have**

I like cricket. I play cricket with my friends. I have a ball and a bat. My friends have stumps. We have a big playground in our school.

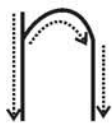
(have : _____)

(10) **am**

I am Jigar. I am 10 years old. I am a student. I live in Valsad. I am very happy.

(am : _____)

n				